

Píseň: S145 – Kdo bude v nebi žít + **modlitba;** **Čtení:** Mk 10, 17-31

Milí přátelé,

minulý týden jsme probírali oddíl hovořící o Ježíšově postoji k manželské rozluce a k dětem. U prvního z nich jsme na jednu stranu přijali Ježíšův postoj, že manželé by se opouštět neměli, avšak zároveň jsme pochopili, že mu šlo v první řadě o ochranu práv ženy, která mohla být kdykoli a vlastně bez závažného důvodu z manželství propuštěna. Tato podstata pak ukázala, že Ježíš míří k rovnosti mezi partnery a k hlubokému rozvážení, koho si vezmu. Naopak nemíří k absolutnímu zákazu manželské rozlučky, která je někdy menším zlem, např. v případě partnera-násilníka.

Ježíšův postoj k dětem pak ukázal, že nikomu není a nemá být bráněno v přístupu ke Kristu. Nikdo nemusí čekat, až dospěje nebo splní jiné podmínky uložené lidmi. Ke Kristu má svobodný přístup každý. A děti se, kvůli svému tehdejšímu postavení ve společnosti, dočkaly od Krista jednání, kterého se v evangelijních podáních nedočkal nikdo jiný – objímání, žehnání a vzkládání rukou dohromady.

Majetek

I dnešní oddíl k sobě neoddělitelně patří. Pokud bychom vzali pouze oddíl první, snadno bychom mohli nabýt dojmu, že Kristovec nesmí mít žádný majetek. A zdálo by se to oprávněně. Už kontext druhého oddílu však ukáže, že je to absurdní: Copak Kristus neměl majetek? A co oblečení, které nosil? Co jeho obuv? Co jídlo, které jedl?

Druhým vysvětlením budiž představa, že by všichni lidé na planetě splnili tuto špatně pochopenou Kristovu výzvu: Všichni by všechno rozdali chudým. Tak by se z chudých stali bohatí vlastníci desítek, ne-li stovek nemovitostí. A ti by pak opět museli rozdat

tento majetek zpátky chudým, kterými bychom byli my. A tak pořád dokola.

Rovnou tedy odložme tento častý dojem z dnešních oddílů. Kristus od svých následovníků nepožaduje absolutní chudobu („rozdat vše, co máme“).

Nějaký člověk

Celý oddíl začíná příchodem „nějakého člověka“. Ten chce od Ježíše vědět, co má dělat, aby zdědil věčný život. A protože si Ježíše váží, osloví ho jako „dobrého“ Mistra. Načež ho Ježíš „utře“. Vlastně mu vynadá s tím, že on sám, Ježíš Kristus, není dobrý, neboť dobrý je pouze Hospodin.

Z toho plyne dvojí: 1) Opět čteme o Ježíšovi, který není samá láska a přijetí a růžové brýle a rozněžnělost. Dokonce můžeme tuto jeho reakci označit za hrubou až přehnanou. A to i kdyby se ten „nějaký člověk“ pokoušel Ježíšovi lichotit. Ježíš byl někdy velmi tvrdý až obhroublý.

2) Ježíš odmítá oslovení „dobrý“. Navíc s tím, že dobrý je pouze Bůh. Tím se Ježíš, plný člověk a plný Bůh, otevřeně zařazuje mezi nás. Označuje se za stejného, jako jsme my. Ani Ježíš-člověk se nepovažuje za dobrého. Vždyť je člověkem! Dobrý je pouze Hospodin.

Trochu překvapivé také je, že po takovéto reakci onen „nějaký člověk“ neodešel s pocitem uražení nebo ponížení. „Tak jsem mu řekl, že je dobrý, no, z toho přece nemusí dělat takovou vědu...“. I přesto, že Ježíš zcela odmítl jeho oslovení, tento muž zůstal. Ba dokonce pokračoval v rozhovoru s Kristem.

Ježíšova odpověď

A Ježíšova odpověď, jak se stát dědicem života věčného, je překvapivě snadná: stačí plnit páté až desáté slovo z Desatera. To vlastně není nic těžkého! A proč Ježíš nezmiňuje ta první čtyři slova, ta mnohem náročnější? Vždyť slova „mistře, zrovna tohle všechno jsem dodržoval od svého mládí“, by mohl Ježíšovi říci kdekdo!

A právě o to jde. Markovi jde v tomto oddílu právě o to, že kdekdo by se mohl domnívat, že už má život věčný zařízen a zajištěn.

Protože oddíl pokračuje: Ježíš na něj s láskou pohleděl a řekl: „Jedno ti schází...“. I když se člověk domnívá, že má splněno. I když se člověk domnívá, že už má Boží království jisté, stejně mu „jedno“ schází. To pak podtrhne i druhý dnešní oddíl slovy: „U lidí je spasení nemožné.“ (v. 27).

Člověk tedy má plnit Boží vůli. Ale ne proto, aby se dostal do Božího království. Vstup do života věčného si nemůže zajistit žádný člověk žádným činem. Ani Kristus ho neměl jistý a to jako jediný člověk nikdy v životě nezhřešil. Vzpomeňme na jeho pochybnosti a prosby v Getsemanské zahradě! Boží vůli máme plnit pro dobrotu a pokojnost tohoto světa.

Nepřehlédněme však veledůležitý a opět jedinečný detail dnešního oddílu. Ježíš na tohoto muže „pohlédl s láskou“, dosl. „zamiloval si ho“ či „prokázal mu lásku“. Stejně jako s dětmi z předchozího oddílu, i tento muž se dočkal něčeho, co se nedostalo nikomu jinému, včetně Ježíšových nejbližších učedníků!¹

Z toho opět plyne dvojí: 1) Návaznost oddílu je zcela nezbytná a samozřejmá. Až na výjimky nelze z Bible vytrhávat verše, avšak většinou nelze vytrhávat ani oddíly. Každé takové oddělení jen zvyšuje pravděpodobnost zmatku nebo mylného porozumění. Vždy čteme k danému oddílu také oddíly předchozí a následující. Vždyť je to základ biblické exegeze!

2) Ačkoli se Ježíš vůči tomuto muži zachoval dosti neomaleně, přesto si ho zamiloval. A stačilo k tomu dodržování poloviny Desatera! To je silné slovo naděje pro každého člověka: Ačkoli věčný život si zasloužit nelze, stačí naplňovat Desatero, abychom udělali velký kus dobra ve světě. Aby na nás Hospodin hleděl s láskou.

---

¹ Dle evangelijních vyprávění, pomineme-li podání Janovo a jeho „milovaného učedníka“.

Milovaný člověk a majetek

Tento muž, jehož si Kristus zamiloval, však smutný a se svěřenou hlavou odchází. Dosl. „po těch slovech smuten odešel plačící/truchlící“. Protože měl mnoho majetku. Nejde tedy o nějaký obyčejný smutek. Tento muž odchází ve stavu, který zažíváme např. při úmrtí blízké osoby. Odcházel s truchlením až s pláčem.

Tak se nám rozkrývá, že vztah tohoto muže k jeho majetku nebyl zdravý ani umírněný. Rozplakat se proto, že bych měl rozdat svůj majetek, abych měl život věčný? Když dodržuji celé Desatero? To přece není ve zdravých mezích...

Marek však pro jistotu přidal i následující oddíl, abychom pochopili správně: Ti, kdo mají bohatství, vejdou do Božího království *těžko/obtížně*. I učedníci jsou zaraženi a udiveni těmito slovy! (v. 24) A tak si Ježíš v Markové podání ještě přisadí: „Děti, jak těžké je vstoupit do království Božího! To už velbloud snadněji projde uchem jehly, než aby bohatý vešel do království Božího.“ Neboli roztáhne obtížnost tohoto vstupu do nejširší obecnosti. Pro každého je vstup do Božího království nemožný. A v posledu nemožný.

Nejprve k onomu „uchu jehly“: Doslova nejde o „ucho“, ale o „oko“. A dobové záznamy nám prozrazují, že tehdy existovala velmi úzká a nízká brána při vstupu do Jeruzaléma, která byla právě a pouze pro pěší. Velbloud jí projít nemohl, i kdyby se stavěl na hlavu. To podtrhuje Ježíšovu metaforu, která se v různých variantách používala v jeho době běžně.²

Jde tedy o metaforu popisující nemožné jednání. Dnes bychom řekli např. „Snadněji projde velbloud domovními dveřmi, než...“. Velbloud bývá běžně vysoký kolem 215 cm od země k hrbu, a nedokáže se skrčit a zároveň jít. Jak příhodný obraz pro boháče!

Je majetek zlý?

Zejména v. 27 pak ukazuje, že Ježíš ani Bůh nepovažují majetek za zlý. U *všech* lidí je jejich vlastní spasení nemožné. A

² Talmud zachycuje rabíny: „Snadněji projde slon okem jehly, než...“

nejen kvůli vztahu k materiálním statkům, ačkoli vztah k nim bývá nejčastější příkazkou. Většina lidí skládá svoje naděje právě v materiální majetek: Dobře se mi povede, když budu mít vlastní střechu nad hlavou, třeba i s pozemkem pod ní. Když budu mít co jíst a co pít. Když se budu moci hezky oblékat. Zaplatit si zdravotní péči. Zaplatit si pojištění. Pak je můj život zajištěn.

Že jde o základní blud snad netřeba dodávat. Za peníze si člověk nekoupí ani přátele, ani zdraví, ani že se zítra probudí. Natožpak spásu či život věčný.

Majetek tak není něco zlého. Natožpak něco, co Ježíš sám neměl. Avšak člověk snadno zamění materiální dostatek za spásu a záchranu, za zajištěnost svého života. Nedejbože za zajištěnost života vlastních dětí nebo rodičů. Kolikrát mi staří lidé vyprávěli, že by klidně bydleli v domově pro seniory nebo v daleko horším bytě, ale jejich děti by je častěji navštěvovaly a chovaly se k nim dál jako k sobě rovným!

Jde tedy o vztah k majetku: Bud' se ho dokážeme vzdát, nebo ne. Ten Ježíšem zamilovaný muž to nedokázal, dokonce se rozplakal, když od něho bylo žádáno vzdát se majetku. Přiznejme mu, že Ježíš v Markově podání³ svůj požadavek velice radikálně a přísně – kdyby nám Ježíš řekl, že musíme prodat vše, asi bychom se také rozplakali. A nebo se ho ptali: To jako i oblečení na sobě, které je také moje? Ale vždyť ty tu, Ježíši, nahatý nechodíš – není to od tebe trochu pokrytecké?

Takovéto „selské“ pohledy často pomůžou, když člověk hledá v Písmu mechanismy ke spasení. Bible žádné takové mechanismy, manuály ani postupy neobsahuje. Dnešní oddíl to řekne na rovinu: U člověka je spasení nemožné. Nehledejme tedy v Bibli, co musím udělat, abych se dostal do „nebíčka“ a nedostal se do „peklička“. Bible obsahuje „jen“ pozvání k důvěře v moc ve Stvořiteli světa a k důvěře ve zkušenosti jiných lidí. Tato víra či nevíra je rozhodující.

Člověk tedy nemá lpět na majetku a nemá na něm zakládat svou spásu. Už proto, že je to zcela bláhová a nepodložená

---

³ Např. Lukáš je, vzhledem ke svým adresátům, mnohem jemnější.

představa, která nefunguje ani v časném světě. Natožpak vůči Božímu království.

Ale samozřejmě smíme a máme majetek užívat. Zejména pro druhé. Jak bychom bez majetku pořádali bohoslužby třeba v zimě? Nebo večer? Neměli bychom, kde se sejít, jak si posvítit, jak zatopit. Jak bychom pomáhali chudým, nemocným, postiženým, trpícím a starým, kdybychom neměli ani oblečení na svém těle?

Bud' je nám tedy majetek prostředkem naplňování Boží vůle, a nebo je nám obrovskou překážkou – jak ve vztahu k lidem, tak ve vztahu k Bohu. A boháči by o obojím mohli široce vyprávět! Tolik času stráveného tím, aby „se peníze točily“. Tolik lidí přichází jen proto, aby je žádali o peníze či majetek. Tolik předstíraných přátelství i lásek...

Spása

Člověk si nemůže zajistit spasení. I my, křesťané, dodržující Desatero a další Boží směrovky pro časný život, nemáme Boží království jisté. Ani nemáme „větší šanci“, že úzkou branou vejdem. Žijeme z *naděje* vstupu do života věčného. Žijeme z *víry* Kristova vzkříšení. Tradiční reformační sola fide (pouhou vírou) se zakládá i na tomto oddílu. Pouze vírou v Kristovo vzkříšení a Boží moc můžeme dojít spásy. Ani skutky ani majetkem ani ničím jiným nemůžeme. Ale poslední rozhodnutí je v každém případě na Bohu. Zda nás uchem jehly protlačí, nebo ne. Rozum na to nestačí.

Co na to učedníci?

To samozřejmě vystrašilo i učedníky, kteří přece pro Krista všechno opustili! (v. 24+28) A my si pečlivě všimněme Ježíšovy odpovědi: Jediný majetek, který zmíní, je pole. Jinak mluví o opuštění rodinných vztahů a zcela pomíjí vztah partnerský!

Tak se nám opět vrací motiv, který známe už např. z příběhu o posedlém v Gerasé (Mk 5, 1-20). Pro Krista nemáme opouštět své životní partnery. Tím spíše, když o tom byl oddíl z minulého týdne. Opustit manželku nebo manžela, protože přece půjdu za Kristem, je **špatně**. Nic takového Hospodin nevyžaduje ani nechce.

Ale svou původní rodinu už takto „opustit“ lze. Stejně jako své děti. To proto, že k tomu „opuštění“ stejně docházet má a musí. Je špatně když dospělé dítě ještě stále žije u svých rodičů.

Samozřejmě tím není myšleno opustit pro Krista dítě čerstvě narozené nebo pubertáka, to rozhodne ne!

Závěr

Markova zmínka o pronásledování (v. 30) ukazuje, že jde opět o oddíly z velké části formulovány pro křesťany kolem r. 70 a dále. Tedy pro křesťany masivně pronásledované, kteří museli váhat, zda pro Krista zemřou, často i se svými dětmi a celou rodinou, nebo se Krista zřeknou. Proto Marek uvádí opět slova podpory: Kdo pro evangelium opustí záležitosti časného světa, ten dostane stokrát více toho, co opustil.

Opět zde nejde o mechanismus, jak nám zřetelně prozradí znalost dobového pozadí. Není to tak, že když dám sto korun při sbírce po bohoslužbách, že pak dostanu 100x sto korun, tedy deset tisíc. Které by třeba spadly třeba z nebe.

Kdo se však vydá pro Krista a jeho evangelium, dostane mnohem více. Člověk přicházející do kostela nalezne desítky bratrů a sester v Kristu. Nalézal v minulosti i současnosti pomoc také finanční, pokud se dostane do nečekané tísně. Nalézá také kus země, která je otevřena všem (kostel, synagoga). A nalézá také „dům“, který ve starověkém Izraeli nepopisuje čtyři stěny a střechu, nýbrž rod a rodinu.

I proto, že Markovi jde také o sdělení dobré zprávy pronásledovaným křesťanům (pokolikáté už?) uvádí na závěr známou evangelijní větu v její změkčené podobě: *Mnozí* první budou poslední a *mnozí* poslední budou první.

Rozhovor, otázky; Píseň: S401 – Zůstaň s námi + MP

Příště: Mk 10, 32-45